

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Fripoliser sett fra Finanstilsynet

Pensjonsforum 13. juni 2014

Runa Kristiane Sæther

Innhold

- Fripoliser – omfang og utvikling
- Fripoliser og nytt dødelighetsgrunnlag
- Fripoliser under Solvens II
- Fripoliser med investeringsvalg
- Konkurransen i fripolisemarkedet

Fripoliser – omfang og utvikling

- De samlede forsikringsforpliktelsene knyttet til fripoliser utgjorde 180 mrd. kroner ved utgangen av 2013. Forpliktelsene knyttet til private, ytelsesbaserte ordninger var 152 mrd. kroner.
- Trenden med omdanning fra ytelsespensjon til innskuddspensjon (med utstedelse av fripoliser) har vært relativt jevn de siste årene.
- Omdanningstakten påvirkes av en rekke faktorer, og kanskje også av Finanstilsynets beslutninger:
  - Ny dødelighetstariff => premieøkning på 10-15 prosent
  - Forslag om reduksjon i beregningsrenten => premieøkning på 13-15 prosent

Fripoliser og nytt dødelighetsgrunnlag (K2013)

Finanstilsynet fastsatte nytt dødelighetsgrunnlag 8. mars 2013 med virkning fra 1. januar 2014:

- Dynamisk dødelighetsgrunnlag (forbedring i dødeligheten i alle kalenderår i perioden) basert på faktisk dødelighet i forsikringsbestenden og SSB's fremskrivninger.
- Det er åpnet for å benytte kundeoverskudd til oppservering. Det er ikke anledning til «finansiering på tvers» av kontraktene.
- Det er åpnet for opptrappingsplaner; maksimalt sju år fra 2014
- Minimum 20 prosent av det samlede oppserveringsbehovet til ny dødelighetstariff dekkes av pensjonsinnretningene. For fripoliser vil (deler av) egenkapitalbidraget dekkes gjennom avståelse av andel av overskudd.

Fripoliser og nytt dødelighetsgrunnlag (K2013) forts.

Avsetninger til styrking av premiereserven 2011 - 2013					
Samlet alle livsforsikringsselskaper					
Mill. kroner		Private ordninger	Fripoliser	Offentlige ordninger	I alt
Avsatt i 2011		1 008	479	1 880	3 367
Avsatt i 2012		3 041	2 669	5 090	10 800
Avsatt i 2013		1 502	788	5 788	8 078
Avsatt i alt		5 551	3 935	12 758	22 244
Premiereserve 31.12.2013 før omregning		132 630	173 575	283 865	590 070
Samlet oppreserveringsbehov		13 295	15 484	12 682	41 461
Oppreserveringsbehov i % av premiereserve		10,0 %	8,9 %	4,5 %	7,0 %
Gjenstående oppreserveringsbehov		7 744	11 549	-76	19 217
Gjenstående behov i % av premiereserve		5,8 %	6,7 %	0,0 %	3,3 %

Fripoliser og Solvens II

- Solvens II-regelverket trer i kraft 1. januar 2016.
- Den nye finansforetaksloven som inkluderer Solvens II-bestemmelser vil antakelig fremmes for Stortinget våren/sommeren 2014.
- Finanstilsynet vil over sommeren 2014 foreta en nærmere vurdering av hvilke permanente tiltak og overgangsregler som kan være aktuelle for norske livsforsikringselskaper.

Fripoliser og Solvens II (forts.)

- Etter gjeldende solvenskrav (Solvens I) skal solvensmarginkapitalen minst utgjøre 4 prosent av faktiske avsetninger. Kravet påvirkes ikke av endring i markedsrenter eller manglende tekniske avsetninger.
- Solvens II synliggjør institusjonenes risikoer, og vil føre til betydelig skjerping av solvenskravene for pensjonsinnretningene.
- Solvens II-kravene er særlig utfordrende for fripolisene fordi disse er fullt betalte kontrakter, og selskapene bærer hele risikoen knyttet til lavt rentenivå.
  - Gjennomsnittlig garantert rente på fripolisebestanden er 3,70 prosent, mot 3,25 prosent i private ytelsesordninger.
  - Krav om 'beste estimat' ved beregning av forpliktelsene 'tar fullt ut høyde for' nytt dødelighetsgrunnlag.

Fripoliser med investeringsvalg

Bakgrunnen for forslagene:

- Flere forhold har ført til omdanninger fra ytelsesordninger til innskuddsordninger – med utstedelse av fripoliser.
- Med Solvens II (nye solvenskrav for forsikringsselskap) vil solvenskravene skjerpes betydelig – spesielt for fripoliser.
- Disse skjerpede kravene synliggjør risikoer som allerede ligger i fripolisene; ingen premiebetaling kombinert med 'lange' rentegarantier og (for en betydelig andel av kontraktene) livsvarige ytelser.
- Begrensede buffere => selskapene tar lite risiko i forvaltningen (med tilsvarende lavere forventet avkastning).

Fripoliser med investeringsvalg (forts.)

Forslag om å åpne for overgang til at alderspensjonsdelen i fripoliser forvaltes med investeringsvalg, dvs. at:

- Rentegarantien faller bort slik at fripoliseinnehaveren 'bærer risikoen for at verdien av investeringsporteføljen blir redusert'
- Avkastningen tilfaller fripolisekontoen, og kostnadene ved administrasjon og forvaltning bæres av fripoliseinnehaveren.
- Det er gitt omfattende krav til informasjon og rådgivning.
- Finanstilsynet har foreslått at det skal stilles krav om at fripolisene skal være fullt oppreserverte ved konvertering.
- Finanstilsynet har foreslått å åpne for bruk av en teknisk rente for å beregne pensjonsutbetalinger.

Fripoliser med investeringsvalg (forts.)

- Regelverket er vedtatt, men ikke trådt i kraft.
- Forskriften har vært på høring, men er ikke fastsatt.
- Usikkert hvilket omfang dette får...

Konkurransen i fripolisemarkedet

- Det er ingen flytting av betydning i fripolisemarkedet.
  - Det er Finanstilsynets vurdering at selskapene ikke har plikt til å overta kontrakter som ikke er lønnsomme, men det er ikke anledning til å drive usaklig forskjellsbehandling.
- For pensjonskasser som ønsker å inngå/fornye utløsningsavtaler:
  - Livsforsikringsselskap inngår avtaler til lavere grunnlagsrenter, eller
  - pensjonskassene tar fripolisene inn i egen balanse
- Finanstilsynet følger utviklingen i fripolisemarkedet:
  - Finanstilsynet la i april 2014 ned forbud mot en pristariff som medførte et høyt etableringsgebyr for fripoliser.
  - Flere selskap er under oppfølging.

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

Personlig e-postadresse

